

noni alacritate ad Confessionis Sacramentum accedendum est, cum eo iuge convivium secure mentis ac conscientie offeratur.

Sicut avicula in laqueos aucupis lapsa, si laquei casu rumpantur, magna cum lætitia avolat; ita non minus lætari debet post confessionem peccator, canereque cum Davide: Anima mea sicut passer errepit est de laqueo venantium; laqueus contritus est, et nos liberati sumus. Ps. cxix, 7.

MOTIVA.

Honor Dei; quia sacrificium Deo gratissimum, spiritus contribulatus et cor contritum. Ps. lxx, 19. Unde merito Confessarius erga penitentem utitur illis Josue verbis: Da gloriam Domino Deo Israel, et confitere, atque indica mihi, quid feceris, ne abscondas. Jos. vii, 19.

Laus Christi; nam ut S. Augustinus recte advertit, tanto plus laudatur medicus, quanto plus desperat ægrotus. Confitere igitur peccata tua, quo magis desperabas de te propter iniquitates tuas. Tanto enim major laus est ignoscens, quanto major exaggeratio est peccata confitentis. S. Aug. in Ps. xciv.

Gaudium Sanctorum; cum ipso teste Christo, majus gaudium sit Angelorum (atque ob paritatem rationis, etiam aliorum Sanctorum) super uno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta novem, justis. Luc. xv, 7.

Salus propria ejusque; nam hic etiam vere locum habet illud Christi: Si penitentiam non egeritis, omnes simul peribitis. Luc. xiii, 3. Et illud S. Augustini: Si non confessus lateas, inconfessus damnaberis. S. Aug. in Psal.

Amicitia Dei; si enim hominem amicum, diu nobis offensum sustinere non possumus; quanto magis amicitie cum Deo redintegratio diu differenda non erit?

Gratia augmentum et recuperatio; si enim ubi singulis penitentibus rite confitentibus restituito honorum adeptorum, et præterea centum aurei nummi promissi fuissent, quoties quis confessus esset, nemo non frequentissime illam perageret; quanto magis eandem frequentabit, qui tantum gratie augmentum sibi promissum credit?

Robur anime; quod eidem oritur, tum

propter confirmatum erga peccata (quæ per contritionem detestantur), odium, ac illa devitandi propositum (de quo recte pius Asceta dixit: Secundum propositum nostrum cursus profectus nostri); THOM. KEMP. l. I, c. 19, §2, tum propter cerebrum de hoste victoriam, quæ per confessionem obtinetur et ipsum quidem penitentem audacem, et hostem vero timidum et viribus suis diffidentem efficit.

Gaudium spirituale. Quod enim majus gaudium esse potest, quam liberari a tam gravibus anime morbis, tam grande debittum remitti, a morte æterna absolvi, gravissimum onus a pectore auferri, cum Deo summe dilecto in amicitiam redire?

ALIA MOTIVA.

Necessitas; nam quantam vita humana necessitatem habet respirationis, tanta pariter vita et salus anime exigentia laborat confessionis et sacramenti penitentie. Unde Concil. Tridentinum, dum ad necessitatis Sacramenti hujus punctum se convertit, ita resolvit: Fuit quidem penitentia universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam et justitiam assequendam necessaria. Conc. Trid. sess. xiv, c. 1.

Utilitas multiplex. Primo: *Ad sanitatem corporis impetrandam*, ut S. Bonaventura indicavit, qui ex illo Levitici textu « Propter peccata patrum suorum et sua affligentur, donec confiteantur iniquitates suas » sequentem elicit doctrinam, nam: Unde afflictus per infirmitates, et quæcumque alias adversitates, semper consulendum est in principio, ut sincere confiteantur peccata sua, sæpe enim propter peccata affliguntur. Confessio autem non solum contra infirmitates corporis, sed etiam anime valet. Neque enim exempla deficient, sed exstant prope modum innumera, e quibus brevitate amore, unum alterumve proferre suffecerit. In vita Sancti Philippi Neri traditur, Torquatum de Comitibus gravi pressum morbo, Cardinalis Neri rogata, peccata sua S. Philippo Neri confiteri voluisse, spe sanitatis recuperanda. Accessit itaque viro Dei, vix Torquatus mediam attigerat peccatorum confessionem, moxque se pristinae reperit sanitati restitutum. Ex oppido Palum-

baria, non procul ab Urbe dissito, rusticus Romanus se contulit, gravissimo afflictatus morbo. S. Philippum rogaturus, ut sibi sanitatem impetret; cui vir sanctus unicum præscriptis confessionis remedium, cui ut paruit infirmus, mox surrexit sanus. S. BONAV. in Lev. c. xxvi.

Secundo: *Ad demonum conatus et insidias eludendas*; nam ut S. Antonius de Padua dixit: Confessio est terribilis immundis spiritibus. Unde idem sanctus illam Jobi sententiam: « Sicut inundantes aquæ, sic rugitus mei, » sequenti ad intentum nostrum peraccommodo illustrat commentario, inquit: Ad rugitum leonis omnes bestie sistunt gradum; inundantes aquæ subvertunt obstaculam. Rugitus leonis est confessio penitentis, de quo Psal. 71. « Rugiebam a gemitu cordis mei; » quia a gemitu cordis debet exire rugitus confessionis, quo auditio maligni spiritus terri, ad tentationes procedere non presumat; inundantes aquæ sunt lacrymæ contritorum, quæ totum dissolvunt et subvertunt, quicquid maligni spiritus contra lacrymas penitentis machinantur. S. ANT. DE PAD. s. II, in Dom. iv. *Quadrages.* Quod etiam S. Bonav. confirmans: Nec facilius, inquit, ab inimico devincimur, quam cum superbiendo ipsum imitamur; neque vehementius eum prosternimus, quam cum humilitate Deum consequimur, neque ei dolores acriores infligimus, quam cum plagas peccatorum nostrorum confitendo, et penitendo sanamus. S. BONAV. s. 75, in Rog. Hinc S. Augustinus hortatur: Deprecor te, o homo, ut confiteri non paveas; frequenter enim diabolus cor tuum adstringit, ne confitearis, quodcumque hoc persenseris, diaboli tentationem esse non dubites, qui cupit te astringere nequiter, ut in peccato positus sine magna tentatione semper agas, quæ placita sunt ei. S. AUG. l. xxx, ad Frat. in Erem.

Tertio: *Ad divitias et gratias cælestes obtinendas*; nam, ut Molina sapienter advertit: Penitentia est quadam area depositi, in qua repositi sunt Christi Salvatoris nostri thesauri, omnes meritum ejus divitiæ, inestimabile redemptionis nostræ pretium. Hæc aperitur omnibus ejusdem fructibus cupidis, tantum ex ipsa extrahere valentibus quantum ad totius sui debiti abundant solutionem. Quam insanabili ille insanie malo laboraret, qui multis obstrictis debitis ditissimum offenderet thesaurum

ex quo juxta debiti qualitatem, tot sibi licite tollere posset pecunias, quot sufficerent ad omnimodam satisfactionem, ille vero manibus sperneret favorem? Ita et in præsentibus etc. MOLIN. de Sacr. tr. v, c. 1 et 3.

Æquitas, uti S. Thomas Villanova ex magnitudine hujus beneficii hoc discursu ostendit: Quis enim tam mirandus favor, quæ major clementia, quam ut causa nostra committatur fratri nostro, qui est os de ossibus nostris, et caro de carne nostra? Quis in cælo vel in terra invenire potuit judicem favorabiliorem, quam hominem Christum, qui propter hoc descendit de cælis, propter hoc iudicatus et crucifixus est, ne homines damnarentur? Et paulo post: Hoc est onus? Ita est, onus est mirabile, et onus est maximum, sed immensi beneficii, inenarrabilis clementiæ, ineffabilis obligationis. S. TH. VII. Conc. in Dom. II, Quadr.

Inviditas, quam Josephus Mansi sequenti discursu indicavit: Si quis impacatus alti maris inerrans fluctibus, centies milliesque abyssi faucibus absorbendus, forte fortuito in quieti portus sinum devehitur, quanto repletur gaudio, quanto exultat júbilo? Se ipsum capere nescit præ lætitia, dum se a morte conspiciat rediisse ad vitam. Mansi, disc. vi, n. 9. Eandem penitus anima confitentis sibi comparat tranquillitatem, teste S. Laurentio Justiano, dum inquit: Confessionis Sacramentum veluti sinus peccatissimus est, in quo hominum conscientie religantur, ne a procellis absorbeantur delictorum; dejecta eriguntur, amissa reparantur, et quicquid immunditiæ inundantibus tentationum tempestatibus, aut operante malitia in navim conscientie perfunsum est, rejicitur, et purgatur. S. LAUR. JUSTIN. de Disc. Mor. c. xix.

Facilitas; uti idem Mansi ostendit: Quanta foret agonizantis felicitas, qui spe vite propemodum destitutus, non nisi violentis curandis remediis, perfectam nihilominus subito assequeretur sanitatem, si medico suum morbum confiteretur, dolens sua se culpa contraxisse, firmoque eliciens propositum devitandi eum in posterum? Hæc ipsa Sacramenti Confessionis est prærogativa; si Christiani peccati mortalis reatum contraxit, irreparabiliter ad mortem condemnatus æternam, malum abolevit penitens Confessio. Tollite vobiscum verba, et dicite ei: Omnem aufer iniquitatem. Absque sumpto

et cruciatus est præsens pharmacum. MANSI, *disc. II. n. 7.*

Quod ipsum etiam confirmans S. Chrysostomus, sic loquitur: Num grave aliquid et molestum a nobis requirit? Contritionem vult cordis, compunctionem mentis, confessionem ruinæ; non solum largitur vulnere curam, et a peccatis mundos ostendit; sed et eum, qui antea innumeris peccatorum sarcinis gravabatur, justum efficit, quam celerime curat. Eandem facilitatem alibi sequenti discursu ostendit: Si quis fur a patibulo absolvendus esset, dumtaxat ob publicam criminis admissi confessionem, an non inviolate expleret conditionem? Salutis cupiditate pudorem contemneret. Peccator ad furcam condemnatus est infernalem, reus est criminis læsæ Majestatis, ut autem sese a supplicii eximat, inque divinæ redeat gratiam Majestatis, sola ab eo exigitur peccati confessio, hæcque secreta, non publica. Progrediamur ulterius. Si iudex reo enormi levem imponeret penam, ipsumque deinde diversis afficeret beneficiis, ditaret thesauris, gratia honoraret Principis, regni sublimaret favoribus, an non spiritus vobis deficeret præ stupore? Ecce vobis planum hunc in Confessionem expressum casum; hæc enim virtute Sacramenti penam æternam mutat in temporalem, delicta tollit, amicitiam redintegrat Dei, novumque jus, peccato deperditum, ad cælestis regni hæreditatem impertit; siquidem majora per penitentiam bona, gratiasque acquirimus, quam possederamus ab initio. S. CHRYS. *hom. LXXX. in Gen.*

MEDIA.

Consideratio Bonitatis et Misericordiæ Divinæ, quam quidem S. Chrysostomus sequentibus verbis maxime demonstrat: Judices, cum latrones ceperint et sacrilegos, non, quomodo ipsos reddant meliores, considerant, sed quomodo ab ipsis peccatorum pœnas exigant. Deus autem contra, cum aliquem reperit peccatorem, non considerat, quomodo sumat supplicium, sed quomodo ipsum corrigat et meliorem faciat et in futurum inexpugnabilem. Itaque et Iudex pariter, et Medicus, ac Magister est. S. CHRYS. *hom. I. ad Pop.* Et iterum alibi: In mundanis quidem ac forensibus judiciis post accusationem et criminum confessionem restat mors; at apud Divinum tribunal post

utrumque corona. Si tu te inutilem dixeris, ego te ut utilem coronabo. *Hom. III. de Oza.* Hinc merito Psalmista ait: Confitemini Deo, quoniam bonus; quoniam in æternum misericordia ejus. *Ps. cxvii. 2.*

Consideratio Sapientiæ et Charitatis, qua Christus hoc Sacramentum instituit; si enim media dubia quantumcumque amara a medicis corporalibus pro sanitate corporis conservanda vel recuperanda tam avidè arripimus, quanto ardentius hoc pharmacum a Christo sapientissimo et peritissimo Medico pro salute animæ certo obtinenda arripere debebimus?

Consideratio Soluti, quod ex confessione facta percipitur, tum ob reconciliationem cum Deo, velut supremo Domino, Iudice, Patre, Amico; tum ob debiti tam grandis remissionem; tum ob laqueos peccati, quibus a diabolo anima captiva tenebatur, contritos.

Consideratio Confusionis, quam in universali Judicio pati quisque debet ob peccata per confessionem non expiata; in cuius consideratione recte S. Augustinus dixit: Melius est, coram uno aliquantulum ruboris tolerare, quam in die Judicii coram tot millibus hominum gravi repulsa denotatum tabescere. Cogita ergo Confessariorum fore ex illis, qui Judicio illi intererunt, nec erubescas illi nunc magno tuo commodo manifestare, quod tunc aperte cognosceret, cum insigni adeo pudore ac contemptu suo. *S. AUG. lib. II. de Visit. infirm. c. 1.*

Consideratio Gehennæ, quæ parata est illis, qui hoc tam necessario medio, et secunda post naufragium tabula salutem suam servare negligunt. Ita Tertullianus suasit his verbis: Si de Exomologesi retractas, gehennam in corde considera, quam tibi Exomologesis extinguit: et pœnæ prius magnitudinem imaginare, ut de remedii adptione non dubites. *TERTULL. 1. de Pen.*

Gratiæ Divinæ sedula invocatio. Nam ut Sanctus Bonaventura recte advertit in domo, quam subintrans radius solis illuminat, quantumcumque fuerit premundata, atomi nihilominus diligentius intuenti apparent; sic et cor radiis gratiæ illustratum, etiam minima videt, ac vitiorum laqueos subtili examinatione discernit, quanto quis fuerit mente purgatior, tanto se sordidiorem videbit. *S. BONAV. p. I. Spec. ad Nov. c. ix.*

Pudoris a confessione abstractentis generosa

expugnatio, pro qua serviet discursus sequens a Josepho Mansi factus: Numquid si debuit contraxissem decem millium scutorum et cægitorum meos totum mihi remittere polliceretur, si eandem summam humiliter agnoscerem vellem cum signis displicentiæ etc. Nonne indulgentia hujusmodi inastimabilis beneficii joco habenda foret? Hic ipse est casus præsens. In penitentia per exiguum ruborem, humili conjunctum confessioni, totum cassamus peccatorum nostrorum debitum, summam longe maximam. Tanta erat Publicani impietas, ut oculos in celum, ne forsan divinæ contra se iræ fulmina provocaret, attollere minime presumeret; nihilominus, dum suam publice in templo, verecundus manifestavit iniquitatem, domum repetit sanctificatus: «Descendit justificatus in domum suam.» *Audite S. Ambrosium: Multum verecundia placet, inquit ille, multum conciliat gratiæ apud Deum. Nonne hæc protulit Publicanum, et commendavit eum, qui nec oculos audebat ad coelum levare? MANSI, disc. XXI, n. 9.* Juvabit quoque ponderare, quod S. Augustinus dixit: Melius est coram uno aliquantulum ruboris tolerare, quam in die coram tot millibus hominum, repulsa denotatum tabescere. Et alibi: Melior est modica amaritudo in faucibus, quam æternus cruciatus in visceribus. *S. AUG. I. II. de Visit. infirm. c. v.*

ASCETICA.

In primis *nosse debet Asceta originem Confessionis*, quam quidem Lucas Burgensis clare ostendit, dum ait: Christum priusquam Apostolos suos dicta felicitaret eminentia, præmississe: «Sicut misit me Pater, et ego mitto vos», quasi dicere voluisset: Sicut Pater æternus me in Mundum misit ad humani generis salutem, ita et modo vos ego per terrarum orbem dispersurus, vobis auctoritatem confero et potestatem dimittendi peccata. Perspectum est mihi, fore in Ecclesia mea multos infirmos, qui justitiam per baptismum acceptam non sint conservaturi, miserum illorum, ut possitis eis succurrere, «eam vobis inspiro, ac do gratiam et facultatem, ut requirementibus queatis peccata, vice mea, valide remittere.» *LUC. BURG. in c. xx. Joan.*

Quod ipsum etiam Concilium Tridentinum insinuat dicens: Si ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam in baptismo, ipsius beneficio et gratia susceptam constanter tuerentur, non fuisset opus aliud ab ipso baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem institutum esse. Quoniam autem Deus dives in misericordia, cognovit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati servitute, et demonis potestate tradidissent, Sacramentum videlicet Penitentiae quo lapsis post baptismum beneficio mortis Christi applicatur. *CONC. TRID. sess. XIV. c. I.*

Nosse debet, cur omnia peccata mortalia in specie declarari in Confessione voluerit Christus; quod iterum citatum Concilium sequentibus verbis declarat: Porro ex eo, quod Jesus hic Sacerdotes Vicarios suos constituit; qui tanquam Præsides et Iudices, sententiam de fidelibus in peccata relapsis ferant, semper intellexit Ecclesia Catholica, quod fidelibus quoque suis præcipiat Jesus, ut, si peccatorum veniam consequi velint, declarent ea Sacerdotibus; cum enim iudicium hoc, incognita causa, non valeant exercere, sequitur, in specie peccata omnia mortalia humiliter confessione declaranda. *CONC. TRID. ibid.* Aliam quoque rationem idem Concilium assignat, dum ait: Ipsa vero hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, gravis quidem videri posset, nisi tot tantisque commodis et consolationibus levaretur, quæ omnibus digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutionem certissime conferuntur. *Idem, cap. v. et VIII.* Tertiam quoque rationem S. Bernardinus affert, dicens: Justum utique est, ut, qui inverecunda facie mentis et corporis, Deum peccando desepit, sic per confusivam sui verecundiam placet. *S. BERN. SEN. t. IV. ser. XX. art. 2.* Est enim verecundia magna pars penitentiae, secundum S. Augustinum, et hæc est una causa, quare Confessio instituta est; ut scilicet, dum de culpa peccator erubesceret, a Deo misericordiam impetraret. *S. AUG. de Penit. dist. I. c. Quem penitet.*

Nosse debet cur homini potius, quam ipsi Deo Confessionem fieri Christus voluerit; cuius rationem S. Thomas Villan. ostendit, dum causam inquirat, cur Sapientia divina modum immutavit Confessionis, quandoquidem David soli confitens Deo, obtinuit absolutio-

nem: «Tibi soli peccavi»? Ad quid opus fuit, peccatum contra Deum commissum, homini revelari, maxime cum hoc sit nimis onerosum et verecundum? Cui objectioni sanctus breviter respondet in hæc verba: Quamdiu Deus non fuit homo, non opus fuit peccatum homini verbo confiteri; sed postquam Filius Dei factus est homo, jam Pater non iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit Filio, et potestatem dedit ei iudicium facere, quia Filius hominis est; ex tunc ergo peccator, hominis Christi, a Deo Patre, foro commissus est, et in illo reddere rationem peccatorum suorum tenetur. S. THOM. VILLAN. in *Domin. II. Quadrag.* Cui etiam consentiens Hugo Victorinus, qui illud S. Jacobi Apostoli præceptum, *confitemini alterutrum peccata vestra*, penitus considerans, sequenti illud glossa illustrat: Quid est alterutrum? Alter alteri, homo homini; non solum homo Deo, sicut verus ille Confessor ait: «Dixi confitebor adversum me injustitiam meam Domino»; sed homini propter Deum. Videtur Dominus hoc ipsum homini assignasse tribunal, ut ad majoris humilitatis exercitium, homo adversus hominem ferret sententiam, homo hominis subjaceret iudicio; plus enim facit, qui servo humiliatur. Idem subjungit auctor, juxta ejus opinionem, Christus hoc Confessionis instituendæ modo, eam longe magis meritorium efficere voluit, penitentium occasionem offerens, actus frequentandi humilitatis et subjectionis; si quidem coram Deo graviter a nobis offensus, multisque injuriis affecto, cui ipsi Throni et Principatus reverenter genua flectunt, coram, inquam, supremo hoc Numine humiliari, perquam facillimum est, repugnantia levis. HUG. VICR. *ap. Mansi*, disc. III, 5.

Nosse debet, cur Christus insufflando potestatem dederit Apostolis; quod iterum Lucas Burgensis ostendit, sic discurrens; Flatum seu anhelitum ex imo pectore attractum in eos gestu oris jecit, volens per hoc demonstrare Salvator, Spiritum Sanctum ad instar flatus esse, cujus adventum in Cœnaculo Sion obtigisse didicimus, «tamquam adventantis Spiritus»; circa quod factum ita auctor predictus discurreit: Est veluti flatus quidam Patris et Filii, nam et hinc Spiritus vocatur, cui asserto non absimile correspondet illud Alberti Magni dogma, iniquitatis Spiritum a se procedere, significavit per flatum, quem in discipulos direxit. Doc-

tissimus vero Salmeron altius repetens principium, ad eam se convertit, quæ in Mundi exordio contigit hominem formato, quem flatu animavit Deus, cui vitam corporis mediante halitu, seu respiratione, infudit omnipotens, ita quoque in præsentem Salvator vitam animæ, id est, gratiam, quam interemerat culpa, suis impertiri voluit, eundem Sanctissimum iis communicando Spiritum per modum flatus, ut olim Deus insufflavit spiraculum vitæ, ut fieret homo in animam viventem, ita idem insufflat animam, peccato mortuam, ut vivat per Spiritum Sanctum. LUC. BURG. *ap. Mansi*, disc. I. n. 4. Quibus etiam S. Cyrillus assentiens ait: Ut ipsum sciamus esse, qui ab initio naturam nostram creavit, et Spiritu Sancto signavit, rursus in ipso initio renovandæ naturæ, sufflatione Spiritum discipulis largitur, ut quemadmodum creati ab initio sumus, sic etiam renovemur. S. CYRILL. lib. XII, in *Joan.* c. XVI.

Nosse debet, cur Deus hanc potestatem hominibus, et non Angelis concesserit; cujus hanc rationem assignat S. Chrysostomus: Propterea enim non Angelo Sacerdotium commissum est (liberi enim sunt a peccandi libidine) ne videlicet ob severitatem, eos, qui ex populo peccarent, confestum fulguribus transfigerent; sed homini ea cathedra commissa est, qui et ipse libidine et peccatis colligatus est, ut, si quem peccantem inveniret, suorum peccatorum conscius, in eum, qui peccat, benignus efficiatur. Et iterum: Nam et hoc divina quadam dispensatione factum est, ut Sacerdotes etiam ipsi peccatis subjecti sint. Audi, quæso, quomodo res se habeat; si Doctores et Sacerdotes ipsi non peccarent, neque vitæ hujus affectibus subjecti essent, certe inhumani, et a venia aliis danda essent abhorrentes; sed propterea Deus subjectos esse voluit, ut eorum, quæ ipsi patiuntur, sensum habentes, alii etiam veniam darent. Et ideo Christus etiam lapsum Petri permisit; erat enim, ut idem S. Doctor ait, Petrus non mitis, sed admodum severus, et aliquando durior; quod si ad ejus naturam illud etiam accidisset, ut nullis peccatis subjiceretur, quæso, quam veniam habituri fuissent, qui ab illo docendi erant? Propterea hoc egit Dei gratia, ut paululum ab ipso desiceret Petrus, et peccato alicui subjiceretur, quo ex his, quæ ipse passus fuerat, disceret humanum esse in alios. S. CHRYS. *hom. de Evi.*

Nosse debet conditiones ad veram Confessionem requisitas, quas in primis B. Petrus Damianus sequentibus verbis indicavit: Ostendam tibi unum justorum justissime confidentem; quæris quisnam sit? Psaltes Domini est: *Dixi* inquit, *confitebor adversum me injustitiam meam Domino.* *Dixi*, hoc est, in corde meo proposui, non coactus, neque compulsus, sed spontaneus. *Injustitiam meam*, ait, non alienam; *adversum me*, me arguens et accusans. Vides, quia non timore alicujus, vel ad alium accusandum, vel excusandum, se ipsum Sanctus Domini confitetur. Pro hujusmodi confessione remittes tu, Domine, impietatem cordis mei, peccati scilicet. S. PETR. DAM. *ser. II.* de S. Andrea. Clarius vero S. Bonaventura has conditiones insinuat, dum illum Psalmistæ versum: *Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino*, explicans sic loquitur: In hoc verbo tanguntur sex, quæ debet vera confessio habere. Primum est, *præmeditatio*, quæ notatur cum dicitur: *Dixi.* Secundum est, *compunctio cordis et oris*, ut ore simul et corde fiat, quæ notatur per *confitebor.* Tertium est, quod sit *accusans*, non excusans; quod notatur per *adversum me.* Quartum, quod *de malis*, non de bonis, quod notatur per *injustitiam.* Quintum, quod sit *propria*, id est, de peccatis propriis, non alienis, quod notatur per *meam.* Sextum, quod sit *ad honorem Dei*, et honestatem sui, quod notatur per *Domino*; et talis confessio est utilis. Unde sequitur: «Et tu remisisti impietatem peccati mei.» S. BONAV. in *Det.* tit. II, c. III.

Nosse debet, quod sit potissimum impeditamentum Confessionis; id quod S. Petrus Damianus indicavit, dicens: Nihil fortius ad expungendum Dei gratiam, quam timor humanus; quia dum erubescimus confiteri quæ commisimus, Deum minus, quam homines, reveremur. Hæc est confusio adducens peccatum. S. PETRUS DAMIAN. Unde S. Bernardus: Dicitur, ait, illi, quem afficit pudor: Cur te pudet peccatum tuum dicere, quod facere non puduit? Aut cur erubescis Deo confiteri, cujus oculis non potes abscondi? S. BERN. in *Sent.* Quod etiam S. Chrysostomus confirmans: Cur confunderis, inquit, dicere, quod non confusus es perpetrare? Cur vereris Domino indicare, quod non veritus es, ipso præsentem committere? S. CHRYS. *de Conf.*

Nosse debet, quomodo electio Confessorii sit

suadenda; nimirum ut illud Ecclesiastici monitum in memoriam revocet: Ne subjecias te omni homini pro peccato. ECCL. IV, 31. Et illud S. Ludovici Regis tibi sit conscientia arbitur, cujus prudentia doctrinaque semper tutus sis. Quam in rem Joannes Avila: Confessarium, inquit, elige, unum *ex mille.* Imo ut S. Franciscus Salesius ait, *inter decem millia;* dici enim non potest, (addit idem), quanta sit ad excipiendas confessiones idoneorum inopia; si ex his tribus, charitate scilicet, doctrina, et prudentia, vel unicuique in aliquo desideretur, est periculosa plenum opus alicui.

Nosse debet duos errores et impeditamenta integritatis Confessionis removeare, scilicet: *Erubescitiam*, quæ facit, ut peccata quoad substantiam non integre aperiantur, et *Negligentiam*, quæ facit, ut in genere dumtaxat, et non quoad debitas circumstantias eadem peccata manifestentur. Et ad priorem quidem errorem cavendum proderit memorabilem S. Augustini sententiam proferre: O homo, quid times confiteri? Illud, quod per confessionem scio, minus scio, quam illud, quod nescio. Cur confiteri erubesceris peccata tua? Peccator sum, sicut et tu, homo sum, humani nihil a me alienum putato. Confitere homo homini; homo peccator homini peccatori. Elige quod vis, si non confessus lates, inconfessus damnaberis. Ad hoc Deus exigit confessionem, ut liberet hominem humilem; ad hoc damnat non confitemem, ut puniat superbum. S. AUG. in *Psal.* Ad alterum autem errorem cavendum proderit Cardinalis Bellarmini verba referre: Quæso te, inquit, si reum aliquem ante tribunal Iudicis constitueres, et nihil diceres aliud, quam: Iste egit contra legem, peto, ut velis ferre sententiam. Quid Iudex iste responderet? Annon putaret se irrideri? Iste egit, inquit, contra legem; contra quam legem, stulte? Quam sententiam feram, si quod ejus sit peccatum, ignorem? Pari ratione si medicum adeas, et dicas: Mihi aliquid dolet, adhibe, quæso, medicamentum. Quid ille non dicit? Stupide, quid est, quod tibi dolet? Caput, oculi, dentes, renes, pedes? An putas omnia medicamenta omnibus malis convenire? Quid si tu podagra labores, et ego medicamentum dentibus adhibeam? BELLARMINI *conc. IX.*

Nosse debet utilem et efficacem modum Confessionem fructuosam efficiendi; quod fiet, si efficiat, ut cum sincero dolore, et serio proposito emendationis peragatur; in quo quidem dolore et proposito potissimum hujus Sacramenti fructum consistere, non immerito dicunt Ascetæ; ita ut Thomas Kempensis dicere ausus sit: Secundum propositum nostrum cursus profectus nostri. L. I. cap. XIX, § 2. Unde recte sibi quisque dictum illud S. Macarii applicabit: Ploremus, Fratres, et producant oculi nostri lacrymas, antequam illuc hinc eamus, ubi nostræ igne lacrymæ corpora nostra comburant. In Vita Patr. 1. III. de Comp.

Nosse debet et curare, ut non frequentiam dumtaxat Confessionis, sed generalis etiam Confessionis usum sedulam vehementer commendet; illam quidem, quia, ut Catechismus Pii V, sapienter et recte dixit: Quidquid hoc tempore Sanctitatis, Pietatis, et Religionis in Ecclesia summo Dei beneficio conservatum est, id magna ex parte Confessioni tribuendum est. Istam vero, scilicet generalem Confessionem, quia et Confessario et Poenitenti majorem tribuit status notitiam, pro directione ipsius cum primis necessariam; majorem item parit confusionem et dolorem dum Poenitens omnia peccata sua in emulo conspiciens in illas Ecclesie voces prorumpit: Heu mihi, Domine, quia peccavi nimis in vita mea, quid faciam miser, quo fugiam nisi ad te, Deus meus? In officio defuncti. Et tandem majorem etiam securitatem et quietem animæ generat, dum supplet ea, quæ in aliis Confessionibus defuerunt. Ut merito in consideratione horum fructuum exclamet S. August. O felix conscientia puritas, quæ vermem interiorum excludit, quæ a carcere doloris liberas rationem, quæ ab omni immunditia purgas mentem! O mens sancta! O Paradisus deliciarum, variis bonorum operum virgultis consitus, variisque virtutum floribus purpuratus, et suaviter cœlesti gratia irrigatus! Hæc est, Fratres mei, Paradisus, in quo plantatur lignum vitæ et cœlestis sapientiæ; hæc thalamus Dei, palatium Christi, habitaculum Spiritus Sancti. S. Aug. s. X. ad Fratres in Erem.

CONCEPTUS PRÆDICABILES

Ex occasione thematis: « Est autem Hierosolymis probatica piscina. JOAN. v. 2. »

Potest Confessio Piscinæ huic comparari. 1. Quia in Confessione, perinde ac Piscina illa, virtus residet omnis generis morbos curandi. 2. Quia, sicut aqua illa non sanabat, nisi Angeli aquam turbantis subsidio; ita Confessio nihil prodest, nisi Confessarius absolutionem impertiendo concurret. Si ergo tam avidè olim adventus Angeli aquam ventis expectabatur, quanto magis ad Confessionem accurrendum est, ubi tam facilis copia Confessarii est; nec unus dumtaxat, sed omnes curantur, non a corporali, sed spiritali, longeque graviore morbo.

Ex occasione thematis: « Reduxit quoque Loth, et omnia, quæ illius erant. » GEN. XIV, 16.

Potest confessio exercitui comparari, illi maxime, quem Abraham ad fratrem suum reduendum congregavit. Et 1. dici, quod debeant peccata per examen, sicut milites, congregari. 2. Armis, id est, sincera contritione instrui. 3. Delectus fieri, et nominatim recenseri. 4. Sacramentum fidelitatis prestari, id est, nullum peccatum omitti. 5. Ductorem sequi, eique in omnibus obedire, id est, Confessario per omnia parere. 6. Suam, non aliam Personam repræsentare. Quæ omnia fusius deducta, et variis historiis illustrata, apud Fabrum, conc. VII. in Domin. 3. Quadrag. videri possunt.

Ex occasione thematis: « Funiculus triplicis difficile rumpitur. » ECL. IV, 12.

Potest Confessio funiculo triplici comparari. 1. Quia ex tribus partibus, veluti tribus filis, componitur, scilicet contritione, confessione, satisfactione. 2. Quia per hunc funiculum Deus attrahit animas; sibi que denuo unit, et in amicitiam recipi, qui est ingens fructus Confessionis, cum in tali unione et conjunctione tota felicitas hominis consistat. 3. Quia funiculus iste difficile rumpitur; cum frequens confessio faciat, ut homo ob serium propositum et dolorem toties repetitum non facile labatur, uti testatur ille Religiosus, qui de se ipso fassus est, non meminisse, quod bis in idem peccatum incidit. Quæ omnia facile fusius ex supradictis deduci et amplificari possunt.

Ex occasione thematis: « Vox Domini super aquas multas. » Ps. XVIII, 3.

Potest vis et efficacia Absolutionis sacerdotalis explicari. Et 1. quidem ostendi, quomodo sit *Vox Domini super aquas*, id est, homines multos, de quibus dictum: « Omnes morimur, et quasi aquæ dilabimur in terram » maxime vero peccatores labiles, qui per se ad abyssum labuntur, sed virtute hujus vocis retrorsum, instar Jordanis, ad Deum, velut originem suam, convertuntur. 2. Quomodo sit *Vox Domini in virtute et magnificentia*; quia scilicet conterit vincula peccati, ac Satanae potestatem et in libertatem Filiorum Dei asserit, cœlum aperit, infernum claudit, hominem mortuum resuscitat, et vivificat. 3. Quomodo sit *Vox Domini confringentis cedros*; quia etiam magnatum et superiorum æstimatio et superbia hic flecitur, et ad Sacerdotis pedes prosternitur. 4. Quomodo sit *Vox Domini intercedentis flamma ignis*; partim quia ignem infernalem extinguit; partim quia flammam libidinis cohibet, contra quas vix est potentius remedium, quam confessio. 5. Quomodo sit *Vox Domini desertum concitientis*; id est, corda peccatorum, quæ instar deserti spinosa sunt, et vepribus consista, ad dolorem movet, ipsasque peccatorum spinas eradicat. 6. Quomodo sit *Vox Domini preparantis cervos*; id est, virtutem confrens ad viam mandatorum et perfectionis velocius currendam, ita ut dicere possit, qui confiteatur: Perfecti pedes meos tanquam cervorum, super excelsa statuens me. Quæ omnia fusius explicata videri possunt apud Marchantium, loc. cit. in Hort. Post. I. V, lect. IV.

Ex occasione thematis: « Ite, ostendite vos Sacerdotibus. » LUC. XVII, 14.

Potest peccatum lepræ comparari, ob similitudinem macule, doloris, et separationis a Deo et Angelis. Deinde ostendi potest, quomodo hæc lepra per Sacerdotem curari possit, ideoque peccator cum magno desiderio salutis eidem se sistere debeat. Vel si placeat, potest Peccator Naamo, Confessarius Elisæo, (qui idem significat, ac Dei saluus, vel Deus salvans), comparari, et inde inferri, quam merito illa poenitentis verba repeti possint: Pater, si rem grandem dixisset tibi Propheta, certe facere debueras, quanto magis, quia nunc dixit tibi: Lavare (per contritionem et confessionem), et mundaberis. IV. REG. v, 13.

Ex occasione thematis: « Nisi poenitentiam habueritis, omnes simul peribitis. » LUC. XIII, 3.

Potest confessio secundæ post naufragium tabulæ comparari. Et in 1. quidem parte ostendi, mundum esse mari periculoso similem; simulque pericula breviter enarrari. In 2. parte ostendi potest, quam metuendum sit naufragium anime per peccatum factum, utpote quod in abyssum æternæ infelicitatis præcipitat. In 3. tandem demonstrari potest, quanta celeritate ac gaudio Confessionis tabula sit arripienda, utpote (quæ sola, si fieri potest, ab hoc naufragio liberet. Quem in finem varia exempla afferri possunt, tum eorum, qui sine confessione perierunt; tum eorum, qui per cam salvati sunt.

Ex occasione thematis: « Dixi confitebor adversum me injustitiam meam Domino. » Ps. XXXI, 5.

Possunt varii errores in Confessione committi soliti demonstrari, et corrigi. Et 1. quidem in *Confessario eligendo*, dum vel stabilis, si fieri potest, non eligitur, vel non consultur, vel nimis eidem adhaeretur, ita ut propter ipsius absentiam confessio, negligatur. 2. In *astimanda confessione*; dum scilicet confessio, eo quod profectus et emendatio non advertatur, est facienda. 3. In *facienda confessione*; dum vel brevis nimis, omitendo necessaria, vel nimis diu, miscendo impertinentia, quidam conflentur. 4. In *turbatione mentis*; dum vel timetur, quod confessio non recte fiat, vel scandalum concipitur ex eo, quod aliqui taudiu conflentur. Qui omnes proin errores, quomodo corrigendi sint, facile ex iis, quæ hætenus de Confessione dicta sunt, ostendi potest.

ALII CONCEPTUS PRÆDICABILES.

QUALITAS. — Urbes quondam refugii, in gratiam delinquentium assignaturus Dominus: *Tres erunt, inquit, trans Jordanem, et tres in terra Chanaan.* Num. XXXV, 14.

Ubi Lyranus: Licet trans Jordanem habitarent duæ tribus cum dimidia, tamen tot erant ibi civitates refugii, quot erant citra Jordanem, ubi habitabant novem tribus cum dimidia. Quis tantam non obstupescat hæc in divisione inæqualitatem? Mysterium utique continet, novem namque tribus plures urbes assignari debuisse videtur, quam solis tribus. Rationem porro hujus partialitatis indaganti Rabbi occurrit Salomon, dicens: « Terram Galaad quæ trans Jordanem situata

erat et habitatores, præ omnibus ad rixas propensos, humanique sanguinis profundi avidos fuisse, » unde et Osee inquit : « Galaad civitas operantium supplantata sanguine, » Osee c. vi, 8. vel ut hebraica versio habet : « Torcular sanguinis, » voluit igitur Deus, ut juxta criminum abundantiam abundarent et remedia, facilisque præsto foret modus declinandi supplicia. Quid nobis cum figura, dum fruimur figurato, maxime in locis populosioribus, ubi innumeratæ frequentantur offensæ et flagitia, confessoriorum abundante copia, ut nemo non ad indilatam exstimuletur confessionem, profecto ubi abundavit delictum, superabundavit et gratia; nec est qui se abscondat a calore ejus. MANSI, disc. iv. n. 13.

Semel lupus confitebatur iniquitates suas, et interim erat multum sollicitus, quia videbat oves recedentes, unde dixit confessori suo, quod cito eum absolveret, ut scilicet posset sequi oves. Sic confitentur aliqui in Quadragesima, proponentes ad peccatum redire post Pascha. Certo contigisse scio, quod jam jam narraturus sum. Rusticus quidam ovem furatus proximo, in Confessione obstrictus ad restitutionem, promittit se obtemperaturum; requisitus postea a confessorio : Qualiter autem, et quomodo satisfacies? Incunctanter, aiebat : Aliam furabor, hancque in primâ satisfactionem dabo. S. BONAV. in *Diät. Salut.* tit. 2. c. iii.

S. Gregorius explicans textum Jobi : Si abscondi, quasi homo, peccatum meum » sic loquitur : Christus resuscitando Lazarum non dixit : *Tibi dico surge*; prout alteri imperabat filio viduæ; sed : *Veni foras!* Mortuo Lazaro, inquit, qui mole magna premebatur, nequaquam dicitur : *Revivisce*, sed *Veni foras*. Ex qua scilicet resurrectione, que gesta in illius est corpore, signatur, qualiter nos resuscitemur in corde; cum videlicet mortuo dicitur : *Veni foras*, ut ab excusatione atque occultatione peccati, ad accusationem suam ore proprio exire provocetur; quia igitur hæc occultationis culpa humano genere vehementer excrevit, bene B. Job cum diceret *si abscondi peccatum meum* interposuit, *quasi homo*; hominis quippe proprium esse conspicit, quod ex Parentis veteris imitatione descendit. S. GREG. I. XII. *Mor.* l. c. ix.

Quisquis divini iudicii gestit declinare tribunal, cum sinceritate et candore hocce adeat penitentiae tribunal, cuius S. Joannes

in hæc verba meminit : « In conspectu sedis, tanquam mare vitreum, simile crystalli. » Mare hoc confessio est, conformiter illi, quod gemebundæ quondam atque afflictissimæ dictum est animæ : Velut mare contritio tua. Unde Dionysius Carth. dicit : Quidam per hoc mare intelligunt penitentiae Sacramentum; ast quod in vitrea et crystallina figura latet mysterium? Crystallus omnino transparentis est, totumque videtur, quidquid ei opponitur, nihil occultat; ita quoque in hoc confessionis tribunali conscientia nostra tota debet esse transparentis, ut ejusdem statum perfecte attingat confessorius. Potest explicari, inquit Sacer quidam Interpres, ut penitentiae mare sit vitreum, propter confessionis perspicuitatem. Confessio clara et ingenua nos ad Dei sedem et tribunal conducit. MANSI, disc. xv. n. 23.

Regius Vates divine supplicaturus Majestati, ne pessimo excusationis sui que delicti defensionis vitio contaminetur, ante omnia, ori suo petit ut obtingat custodia : « Pone, Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantie labiis meis. » Portam, ostium seu januam postulat, non firmum solidumque claustrum; ejus mysterii si causam ignoratis, rationem accipite a S. Aug. inquit : Non dixit claustrum continentiae, sed ostium; ostium et aperitur, et clauditur, in confessione namque verbali portam hanc quandoque aperire, quandoque claudere debemus. Ergo si ostium est, et aperitur, et clauditur; aperiatur ad confessionem peccati, claudatur ad excusationem peccati, ita enim erit ostium, inquit Glossa, ut non excusetur, quod, proh dolor! summum vitium dominatur hominibus. S. AUG. in *Ps.* cxi.

NECESSITAS. — Cassianus illa Ecclesiastis verba : « Si mordeat serpens in silentio, » sic interpretatur : Taciti serpentis morsum perniciosum esse designans; id est, si per confessionem suggestio, seu cogitatio diabólica, incantatori cuiquam, spirituali scilicet viro, qui carminibus Scripturarum mederi profertur vulneri, et extrahere de corde consuevit noxia venena serpentis, patefacto non fuerit, succurrere periclitanti, perituro non poterit. CASSIAN. *coll. 2. de disc.* c. xi.

Teste S. Matthæo, tributorum exactors, vice quadam a S. Petro causam poposcere, cur Magister ejus obligationi non satisfaceret universalis; querimoniam hanc cum ad aures Christi deferre pararet Apostolus, discipulo

lum prævenit Magister, inquit : « Simon, Reges terræ a quibus accipiunt tributum vel censum, a filiis suis, vel alienis? » Cui Petrus : « Domine, ab extraneis. » Ita quidem se res habet, subjunxit Salvator, nihilominus ut omnem scandali petram amoveamus, vade proptinus ad mare, mitte hamum tuum in aquas, et quemcumque piscem primo ceperis, atrahe eum, comprehende ipsum, tene fortiter, os aperi, moxque monetam reperies in eo, quæ ad utriusque nostrum tributi sufficit solutionem. Obediit, abiit, atque omnia feliciter expedit Petrus. Hæc rei gestæ series est litteralis, ast a sensu litterali ad morale sanctus digrediens Ambrosius, historiam hanc nostro per quam subtilissime accommodat proposito, inquit : Piscis elinguis, fundumque incolens marinum, peccatoris gerit figuram; summ retinens peccatum, non obstante, quod secundum presentem justitiam damnatus sit ad infernum. Moneta juxta divinum assertum non e visceribus, sed ex ore piscis extrahenda erat, quantumvis naturali piscis feratur instinctu, ut devoret immediate, quidquid apprehenderit piscibus. Ecce vobis mysterium; S. Petrus paulo ante Christi in terris erat declaratus Vicarius, cum promissione clavium, id est, potestatis absolvendi peccata, atque ideo necessum erat, ut modum addisiceret Apostolus, in hujusmodi debito satisfactione observandum, nosque omnes edoceremur, monetam in ore fidelium invenendam esse, juxta quod scriptum est : « Ut justificeris in sermonibus tuis. » Non otiose, inquit S. Doctor, didrachma in ore piscis inventum est, ex ore enim tuo justificaberis; etenim pretium nostræ immortalitatis est nostra confessio. S. AMBR. in *Ps.* l.

UTILITAS. — Tradunt historiae de Xerxe, Persarum Rege, quod duas orbis partes, quas natura dividerat, artis beneficio staturerit unire. Europam scilicet atque Asiam, quem ut conceptum executioni mandaret, opus aggressus difficillimum in maris fundo longum vastumque erexit pontem, Hollespontum denominatum, qui facilem utrique parti ac liberum indulgeret transitum, mutua augeter commercia, communes omnium mores efficeret ac leges. A littera ad spiritum pertanseamus; negari utique nequit, infinitam inter caelum et terram esse distantiam, Deum inter et hominem, peccatum inter et gratiam : « Sicut exaltantur cæli a terra, sic exaltata sunt viæ meæ a viis vestris. » Quæ

societas lucis ad tenebras? Quæ conventio Christi ad Belial? Quæ participatio justitiæ cum iniquitate? Peccatum nos a Deo separabat, et Paradiso ejectos in exilium deturbabat; noster autem Redemptor, qui merito dicere poterat : « Veni in altitudinem maris, » siquidem paulo ante eorundem intrarat passionis suæ oceanum, misericoorditer penitentiae et confessionis sacramentalis erexit pontem : « Peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum, ut peccatis mortui, justitiæ vivamus; » unde et hoc Sacramentum passim secunda post naufragium tabula nuncupatur. Pontem construxit Dominus confessionis, qui liberum atque securum omnibus ad cælos præberet transitum. Unde S. Thomas de Villanova hoc confessionem exornat præconio, dicens : *Æterna vitæ alicuius saltem certitudo conjecturalis, nam major citra miraculum in hac vitæ haberi non potest.* S. TH. VII. in *Dom. 4. Quadr.*

Quod immensam tanti Sacramenti gratiam atque favorem amplificat punctum, consistit in eo, quod Christus beneficium hoc omni fecerit loco ac temporis commune, absque ulla limitatione. Erat autem Jerosolymis, inquit S. Joannes, probatica piscina quinque porticus habens, in his jacebat multitudo magna languentium. Sed quod effectus? Miseris subitanea forsant obtingebat sanitas? Nequaquam. Expectantium aequo motum. « Angelus Domini descendebat secundum tempus in piscinam et movebatur aqua, et qui prior descendisset in piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate. » JOAN. v. 2 et 3.

Semel quolibet anno crederet descendebat Genius, unum ex universa multitudine, reliquis diligentem, sanaturus toties, quoties in piscinam se immisisset. Ecce vobis incredibilem sacrosancti confessionis lavacri prerogativam, in quo omnes languidæ sanantur mundanturque animæ. Probaticam hanc piscinam non sola Jerosolyma, sed omnes continent Christiani orbis regiones, provincie, civitates; non unus Angelus, non Sacerdos duntaxat unicus, sed innumerabiles potestatem habent nostrorum solvendi vincula peccatorum; non unus, sed quotquot volunt, pristina restituntur sanitati, non aquarum expectandum est motus, sed ad libitum nostrum semper præsto est confessio, nec nunquam intermis Deus nostra cessat movere corda inspirationibus. Sto

ad ostium, et pulso. Neque ullus excusationi superest locus, ut dicamus: « Hominem non habeo, qui mittat me in piscinam; homini namque auctoritatem Deus contulit remittendi peccata, in majus generis humani bonum. Salutaris hæc piscina sanguine abundat Agni illius, qui in debitorum nostrorum solutionem evisceratus est super Calvarium. Unde S. Aug. in horum verborum commentario: « Unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis et aqua, » ita discurrit: Ut illic quodammodo vitæ ostium panderetur; unde Sacramenta Ecclesiæ manaverunt, sine quibus ad vitam, quæ vera est vita, non intratur. S. AUG. in c. v. *Joan.*

S. Bernard. explicans versiculum Ps. xcvi: « Confessio et pulchritudo in conspectu ejus, » sic loquitur: Ama, unde placeas; ama confessionem, ob quam amaris; ama confessionem, si affectas decorem. Revera ubi confessio, ibi pulchritudo, ibi decor. Ecce facilem vobis, et per accomodam similitudinem: Annulus v. g. aureus rumpitur, ruptisque reparatur, ast locus rupturæ, non apparet defectus, adamante interstitur valoris inastimabilis, nonne annulus iste maximum consecutus est decorem, pretium, venustatem? Ita pariter in præsentem animam equidem maculavit culpa, ast penitentem postea confessio et Sacramenta virtus inappretiablem ditat thesauro: « Confessio et pulchritudo in conspectu ejus, sanctimonia etc. » S. BERN. p. 413.

Fit persepe, inquit S. Laurentius Justin. Redemptoris nostri se infundente atque cooperante misericordia, ut post lapsum vero penitenti augetur gratia major, quam habuerat, addatur spes gloriæ, atque præclarior largiatur eidem Dei bonitate cognitio, ita ut impleatur quod Apostolus ait: « Ubi abundavit delictum, superabundavit et gratia. » S. LAUR. JUST. l. VII, de Ob. c. xv.

Quærent aliqui, cur Patriarcha Jacob in Ægyptum ad filium suum Joseph regio solio sublimem, sese transferens, unicum ex omnibus, qui paternum insinuaret adventum, premiserit Judam: « Misit autem Judam ante se ad Joseph, ut nuntiaret ei. » Diversas diversi rationes assignant et motiva; aliis autumantibus id factum esse, quia Judas omnium fratrum erat eloquentissimus; alii merito adscribunt Judæ, quod sibi comparavit apud Joseph, dum eum crude-

libus, inique ad mortem Joseph paratis, fratrum eripuit manibus: « Quid nobis proderit, si occiderimus fratrem nostrum? » Ast dum ad sensum me spirituales convertito, invenio, quod Judas confessio interpretetur. Ecce igitur vobis mysterium, ad præparandum, adorandumque Israeli hospitium, ad mundandam Deoque disponendam animam nullus cursor, nuntius nullus servit accomodatius quam bona confessio; ad quod alludere voluisse videtur S. Ambrosius, dum ait: Post tanta peccata haberentur indigni, nisi donaretur his remissio peccatorum; occurrit illi Judas, hoc est, confessor erroris. Ideo Joseph verus, id est, arbitrer et interpres Divinitatis occurrit quia dræcedit jam confessio. S. AMBR. l. de Jos. c. xiv.

Seneca inter alias veritates etiam hanc non postremam pronuntiavit: Proximum, inquit, ad innocentiam tenet locum verecunda peccati confessio. Somnium narrare vigilantis est, et sua vitia confiteri, sanitatis indicium est. SENECA, ep. xlv.

Quæstio est apud nonnullos, cur S. Joannes Baptista potius ad Jordanis flumen, quam in Jerosolymitana, aut alterius cujuseunque civitatis medio, prædicarit, populumque ad penitentiam, et peccatorum suorum detestationem invitavit? Rationem hujus mihi attigisse videtur S. Antonius de Puada, dum per Jordanem confessiones intelligens ait: Congruè per Jordanem accipitur confessio; est enim Jordanis fluvius, qui dividit terram promissionis et populum Dei ab Arabia, quæ occidentalis et insidiatrix interpretatur, et sunt demones. Ad discooperiendas inimici fraudes et insidias, ad debilitandas ejus vires et assultus, ad ripam Jordanis dimorari, id est, frequenti vacare oportet confessioni. Non absimilem idem Sanctus discursum format, dum filios Israel per mare rubrum, hinc inde suspensis tenaciter aquis, gradientes contemplant, ait: Item præbuit iter filiis Israel; unde aquæ superiores steterunt, et inferiores deluxerunt, quia peccata præterita sapientis hominis confessio fugat, et futura sistit. S. ANT. DE PAD. ser. i, de Dom. i, *Quadr.*

Bajazeth, Turcarum Imperator, obtentis insolens victoriis, Tartarorum Regem Tamerlanum oppugnaturus, dum inimicum jam tum spe devorasset, ferream secum duxit in prælium caveam, cui victum in triumphorum suorum ostentationem includeret, inclusumque, quoquo gradi continge-

ret, secum conduceret, ast qui triumphum cecinerat ante victoriam ipse victus captusque, opprobrium sit cavea. Ecce vobis casum in terminis. Dum nos peccato implicamur mortali, mancipatui subjacemus demonis, qui colla nostra severissimis tyrannidis suæ humiliavit in vinculis (quos delictorum catena constringit); ut primum autem nostras culpas confitemur, easque clavibus subjicimus, omnia dissipamus vincula, demonem nostræ substernimus potentia, cum omni vigore destituentes. Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea, quæ possidet; si autem fortior superveniens vicierit eum, universa arma ejus auferet, in quibus confidebat, et spolia ejus distribuet. Quis est ille, qui armati instar militis, suas tutatur stationes, nisi demon, cor possidens peccatoris, qui omni absque contradictione quietus, infamis mancipatus onstringitur compedibus? Quis porro ille, qui fortior eo, ipsum vincit, ex possessione exturbat, omnesque diripit prædas, nisi confessionis Sacramentum? Spolia sunt animæ ab eo deceptæ, inquit Glossa. His exuviis, his prædis Sacerdos privat demonem. Has Christus per gratiam suam redemit, et demonibus abstulit, ait Carthusianus. MANSI, disc. x. n. 7.

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Pythagoras dicebat, non esse peccata verbis tegenda, sed tentandum ut reprehensionibus curentur. MAXIM. l. de Confess.

Sicut fumus præcedit incendium; sic flammam fidei et charitatis præcedit confessio peccatorum. PRIMAS. in *Apoc.*

Somnium narrare, vigilantis est, et vitia sua confiteri, sanitatis est indicium, ait Seneca. SEN. ep. liv.

Diogenes conspiciens adolescentem erubescens, et ob id animo turbatum: Maecte, inquit, animo, filii, isthæc est virtutis tinctura. BEIRL. ex. vi, in *Fest. SS. Apost. Petr. et Paul.*

NECESSITAS. — In omni lege confessio fuit a Deo exacta. 1. In lege naturæ, ab Adamo, dum ei dixit: Adam, ubi est? Ab Eva: Quare hoc fecisti? A Caino: Ubi est Abel rater tuus? GEN. III. Ubi S. Ambrosius ait: Interrogat Dominus Cain de fra-

tre, ut moveret eum ad confessionem. GEN. IV.

2. In lege scripta, dum Deus præcipit: Vir sive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis, quæ solent hominibus accidere, et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint, confitebuntur peccatum suum. N. V. 6. Sed et Josephus ait: Qui sciens peccavit, nemine conscio, arietem offert, lege ita jubente; et quis peccat, jubetur adire Sacerdotem, et peccatum illi detegere, ut pro ejus arbitrio aries eligatur, et ipse pro peccatore oret. JOSEPH. l. III. *Antiq. c. x.*

Ven. Beda asserit, experientia sui temporis constare, quod emergenti aliter non curentur, nisi (in quantum sapere possunt) omne quod ab immundis spiritibus visu, auditu, gustu et tactu, et alio quolibet corporis vel animi sensu vigilantes, dormientesque pertulerint, confitendo pariter exponant. VEN. BED. in c. *Luc.*

Illis, qui confessionem diu nimis protrahunt, evenit frequenter id, quod echino contingere solet, qui, quia ob prolium egredientium aculeos partum differt, crescente festu majores dolores pati cogitur, et saepe omnino rumpitur. MARCH. l. v. *Hor. Past. lect. viii.*

UTILITAS. — Serapion adhuc puer, cum furtis assuetus, tandem se vicisset, et Theonæ Abbati peccatum suum fassus esset, lampas accensa de sinu ejus processit, tantoque fetore cellam replevit, ut præ vehementia fetoris vix in ea residere potuerint. CASS. COLL. II, c. 11.

Recte Seneca: Ubi confessio est, ibi remissio est. SEN. l. de *Morb.*

Sed et Ovidius: Numen confessis aliquod patet. OVID. l. X, *Metam.*

Omnia vitia in aperto leviora sunt, inquit Seneca; morbi quoque ad sanitatem tunc inclinant cum ex abdito erumpunt, ac vim suam proferunt. Et avaritiam itaque et ambitionem, et cætera mala mentis humanæ tunc perniciosæ esse scias, cum simulata sanitate subsidunt. SEN. ep. LVII.

Sicut ii, qui escam habent indigestam, perpetuo ad vomitum urgentur; ita et iis, qui peccata in confessione nondum explicata in pectore habent, nulla quies erit, donec illa aperiant. ORIG. Ps. XXXVII.

Postquam Joseph Patriarcha indignationem suam adversus fratres indicavit, Judas (qui idem significat, ac confessio), primus

ingressus est ad eum, ut illius iram leniret, et ad misericordiam provocaret. Sed et quarentibus filiis Israel, quis post mortem Josue esset gubernaturus, dictum est: Judas ascendet, ecce tradidi terram in manus ejus. Sed et multo antea (ut quidam tradunt) Judas primus ingressus est mare rubrum, propter quod Principatum obtinuit. JAC. ALV. de Hum. c. v, p. 4.

Initium salutis, ait Seneca, est notitia peccati. Qui peccare se nescit, corrigi non vult. Deprehendas te oportet, ante quam emendes. Inquire in te, Accusatoris primum partibus fungere, deinde Judicis, novissime Deprecatoris. SEN. ep. XVIII.

ÆQUITAS. — Ipsa etiam bruta medicinam vulneribus suis et morbis quaerunt. Cervus telum inhaerens corpori, dielamo, et venenum, quod phalangium (araneorum genus) affudit mordens, esu cancerorum expellit. Hippopotamus exaecto arundinis fragmine venam mittendo sanguini aperit. Apri pastu hedere, aut cancerorum, ingluviem sanant; canes ac feles herbis. Anguilla et serpentes vetustam pellem gustato fœniculi succo exuunt. Palumbes, corvus, graeculus, morula, perdis, lauro se purgant. PLIN. l. II, c. XXVII.

AUCTORES.

Jacobus Marchantius, in *Horto Pastorum* tr. 5.

Philippus D'Outreman, p. 2, c. 15.

Matthias Faber, *Dom. 3. Advent. conc. 6 et 7. Item, Dom. 3. post. Epiph. conc. 3. Item, Dom. 3. Quadr. conc. 6 et 7, et Dom. 4, c. 3 et 4. Item, Dom. 13. post. Pent. conc. 9.*

Fulvius Androtius, lib. integro.

Bernardinus Rosignolius, l. 1, c. 9 et 10.

Paulus Parry, in *Solitudine Hagiophila*. Dissert. 1 et 2. diei secundæ, et diss. 1, diei tertiæ.

Ludovicus Cran., in *Locis Comm.* f. 699.

Thomas Stapletonus, text. iv in *Dom. 1, post Pascha*.

Laurentius Beirlinck, textu vi in *Pesto SS. Apost. Petri et Pauli*.

Nicolaus Lancizius, opuse. XII, f. 246 et 183. Item, opuse. c. XIII, c. XII.

Josephus Lang., in *Polyanthoa*, V. eodem. Antonius Dauroltius, in *Catech. Historiali*, tit. XXXV, c. v.

CONFIRMATIO.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est unctio Chrismatis, sub præscripta forma verborum, in fronte Baptizati, ab Episcopo facta, qua is ex institutione Christi gratiæ augmentum et robur accipit. BUSENB. l. VI, tr. 2, c. II.

CAUSÆ. — Materia remota essentialis est Chrisma, ex oleo et balsamo confectum, et ab Episcopo benedictum. Materia proxima est unctio in fronte per manum Episcopi in forma Crucis facta. Idem, ex *Comm.*

Forma hujus Sacramenti est: Signo te signo Crucis, et confirmo te Chrismate salutis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.

Causa efficiens seu Minister est solus et omnis Episcopus; ex delegatione Pontificis etiam simplex Sacerdos.

Causa finalis est robur et gratiæ augmentum, unde teste S. Aug.: Unguentum hoc visibile, quo Ecclesia Baptizatos inungit, significat invisibilis gratiæ donum, quo Spiritus Sanctus Christum in primis, qui et a Chrismate nomen trahit, et deinde Christianos omnes interna unctioe inluit atque confirmat. S. AUG. l. XIII, de *Conf.* c. XXVI.

CEREMONIÆ. — Hos seu Christianæ militiæ tyrones Episcopus admonet inunctione, ut adversus tot hostes, et quotidiana pericula spiritualia confirmantur. CANISIUS p. II de *Confr.* § 5.

Consignat Cruce frontem, qua pudoris est sedes, ut non erubescat Christum et fidem Catholicam coram hominibus confiteri.

Alapam impingit, ut militiam Christianam invicta patientia exercendam et ornandam esse, perpetua memoria retineant.

Obligatur frons fasciola, tum ne temere tangatur et abstergatur Chrisma, tum ut intelligat confirmatus, gratiam confirmationis sedulo sibi conservandam esse.

Datur Patrinus, ut se adhuc ductorem Indigere sciat, sicut ob eandem causam tyroni militi veteranus adjungitur.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Redde mihi lætitiã salutari tui, et Spiritu principali confirma me. Ps l. 14.

Sicut modo geniti infantes rationabiles sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescat in Christo, et qui unxit nos DEUS; qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris. II, Cor. I, 21.

Manda, Deus, virtuti tuæ (per Spiritum S. conferri solita) confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis. Ps. LXVII, 29.

Tunc imponebant manus super illos et accipiebant Spiritum Sanctum. ACT. VIII, 17.

EX SS. PATRIBUS.

QUALITAS. — Baptismi gratiam omni homini, vel omni sexui, tradidit auctoritas antiquorum; Confirmationis autem insigne, sola Pontificalis persona suæ vœnitat dignitati. S. P. DAM. s. I de *Dedic. Eccl.*

Postquam Dominus noster verus Rex et Sacerdos æternus, a Deo Patre celestis mystico unguento esse delibutus, jam non soli Pontifices et Reges, sed omnis Ecclesia unctioe Chrismatis consecratur, pro eo, quod est membrum æterni Sacerdotis et Regis. Ergo quia genus regale et sacerdotale sumus, ideo post lavaerum unguimur, ut Christi nomine censeamur. S. ISIDOR. HISP. l. II de *Eccl. off.* c. XXX.

An neseis, etiam Ecclesiarum hunc esse morem, ut baptizatis manus imponatur, et ita invocetur Spiritus Sanctus? Exigis, ubi scriptum sit? In Actibus Apostolorum. Etiamsi Scripturæ auctoritas non subesset, totius orbis in hanc partem consensus instar præcepti obtineret. Nam et multa alia, quæ per traditionem in Ecclesiis observantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpant. S. HIER. contra *Lucifer.*

Ideo omnis Christianus sanctificatur, ut intelligat, se non solum sacerdotalis et regiæ dignitatis esse consortem, sed etiam contra diabolum fieri luctatorem. S. AUG. in *Sent.* n. 341.

NECESSITAS. — Ungi quoque necesse est

eum, qui baptizatus sit, ut accepto Chrismate, id est, unctioe, esse unctus Dei, et habere in se gratiam Christi possit. S. CYR. l. I, ep. XII ad *Joan.*

Cum regeneratus quis fuerit per aquam, postmodum septiformis Spiritus gratia ab Episcopo confirmetur, quia aliter perfectus Christianus esse nequaquam poterit. S. CLEM. IV ad *Julium et Julianum.*

Quia in hoc mundo tota ætate victuris, inter invisibiles hostes et pericula gradiendum est, in baptismo regeneramur ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam; in baptismo abluimur, post baptismum roboramur. S. MELCH. PONT. in *ep. ad Hisp. Episc.*

Decretales paginæ et Sanctorum Patrum instituta decernunt, non esse differendam post Baptismum Sacramenti hujus virtutem, ne nos inermes inveniat fraudulentus ille contortor, a quo nemo unquam nocendi inducias extorsit. S. P. DAM. l. I de *Dedic. Eccl.*

UTILITAS. — Secundum est Sacramentum Confirmationis. In baptismum Spiritus datur ad veniam, hic ad pugnam; ibi mundamur ab iniquitate, hic virtutibus præmuniatur. Ibid.

Signatur baptizatus cum Chrismate per Sacerdotem in capitis summitate; per Pontificem vero in fronte, ut priori unctioe significetur Spiritus Sancti super ipsum descensio, ad habitationem Deo consecrandam; in secunda quoque, ut ejusdem Spiritus Sancti septiformis gratia cum omni plenitudine sanctitatis, et scientiæ, et virtutis venire in hominem declaratur. RABAN. ARCH. MOGUNT. l. I de *Instit. Cler.* c. XXX.

Caro ungitur, ut anima consecratur; caro signatur, ut et anima muniat; caro manuum impositione adumbratur, ut anima Spiritu illuminetur. TERT. l. de *Carn. Resurr.*

EXEMPLA.

QUALITAS. — Cum audissent Apostoli, qui erant Hierosolymis, quod recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum et Joannem. Qui cum venissent, oraverunt pro his, ut acciperent Spiritum Sanctum. Nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum Sanctum. ACT. c. VIII, 14.